
Ιστορία της Όπερας:
Ορόσημα,
Μεταμορφώσεις,
Παραδόσεις και
Καινοτομίες

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Ιστορία της Όπερας: Ορόσημα, Μεταμορφώσεις, Παραδόσεις και Καινοτομίες»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Ιστορία της Όπερας: Ορόσημα, Μεταμορφώσεις, Παραδόσεις και Καινοτομίες»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με την ιστορία και τον κόσμο της όπερας. Αποφεύγοντας τις τετριμμένες γενικότητες και χωρίς να εγκλωβίζεται σε ήσσονες εξειδικευμένες αποσπασματικότητες, το πρόγραμμα επιδιώκει να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη ιστορία της όπερας, διερευνώντας τις σημαντικές στιγμές της, τις καινοτομίες, τις μεταμορφώσεις και τις παραδόσεις της, και προβάλλοντας παράλληλα τις φωνητικές και μουσικοσκηνικές απαιτήσεις της πλούσιας και πολυποίκιλης εργογραφίας. Το πρόγραμμα καλύπτει 400 χρόνια της ιστορίας της όπερας, από τη Φλωρεντινή καμεράτα και την αναβίωση του αρχαίου ελληνικού δράματος μέχρι τις καινοτομίες του 20ού αιώνα.

Προκειμένου να εμβαθύνει στην ουσιαστική κατανόηση των διαφόρων ειδών της όπερας και να μεταδώσει μια εμπειρική βίωση αυτών, το πρόγραμμα αναλύει επιλεγμένα έργα που αποτελούν ορόσημα ή έχουν καθιερωθεί παγκοσμίως στο ρεπερτόριο των λυρικών θεάτρων. Για κάθε έργο εξετάζονται η ιστορικότητά του και οι αισθητικές τάσεις της περιόδου, το είδος και η δομή, το λιμπρέτο, η πλοκή, η τεχνική σύνθεσης μαζί με τις φόρμες, τα μουσικά μοτίβα και τα θέματα, ενώ παράλληλα επισημαίνονται στοιχεία καινοτομίας και καλλιτεχνικής

πρωτοπορίας. Τέλος, γίνεται αναφορά σε διακεκριμένους ερμηνευτές και σε παραστάσεις που θεωρούνται σταθμοί στην παραστατική τέχνη της όπερας.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Ειδικότερα το πρόγραμμα απευθύνεται σε:

- απόφοιτους σχολών μουσικών και θεατρικών σπουδών και απόφοιτους σχολών καλών τεχνών,
- απόφοιτους σχολών επικοινωνίας, τέχνης και πολιτισμού,
- εκπαιδευτικούς μουσικής της δημόσιας καθώς και της ιδιωτικής εκπαίδευσης,
- στελέχη του Υπουργείου Πολιτισμού, της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών/Θεσσαλονίκης και του Φεστιβάλ Αθηνών που αναλαμβάνουν αρμοδιότητες όπως την επιλογή έργων, τις διανομές καλλιτεχνών, την οργάνωση και τη συγγραφή προγραμμάτων-φυλλαδίων κλπ.,
- στελέχη της αυτοδιοίκησης που αναλαμβάνουν την οργάνωση και διαχείριση συναυλιών, φεστιβάλ και θεαμάτων παραστατικών τεχνών, και σε
- όσους ασχολούνται επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά με την όπερα από το χώρο της μουσικής και του θεάματος.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική

βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να

προσκομίζει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα: Η Γέννηση της Όπερας και τα πρώτα 200 Χρόνια

Διδακτική Ενότητα 1: Η Αναβίωση του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος και η Ιταλική Όπερα κατά τον 17ο Αιώνα

Διδακτική Ενότητα 2: Η Αγγλική και η Γαλλική Μπαρόκ Όπερα

Διδακτική Ενότητα 3: Κοσμοπολίτες Συνθέτες της Όπερας: Händel και Gluck

Διδακτική Ενότητα 4: Από τις Κωμικές Όπερες του 18ου αιώνα στις Όπερες του Mozart

Μάθημα: Η Όπερα κατά τον Ρομαντισμό του 19ου αιώνα

Διδακτική Ενότητα 1: Από τον Beethoven στον Γερμανικό Ρομαντισμό του Carl Maria von Weber και στην Κορύφωσή του με τα Μουσικά Δράματα του Richard Wagner

Διδακτική Ενότητα 2: Ο Ιταλικός Ρομαντισμός και η Απογείωση του Belcanto με τους Rossini, Bellini και Donizetti

Διδακτική Ενότητα 3: Giuseppe Verdi - Η Ιταλική Όπερα από τον Ρομαντισμό στο Λυκόφως του 19ου Αιώνα

Διδακτική Ενότητα 4: Η Γαλλική Όπερα κατά τον 19ο αιώνα: Από τον Απότηχο της Γαλλικής Επανάστασης και τα Φαντασμαγορικά Θεάματα της Grand-Opéra στο Λιτό Ρεαλισμό

Διδακτική Ενότητα 5: Η Όπερα στις Εθνικές Μουσικές Σχολές

Διδακτική Ενότητα 6: Το Φθινόπωρο της Ιταλικής Όπερας από τον Βερισμό και Νατουραλισμό στη Νέα Γενιά μετά τη Giovane Scuola

Μάθημα: Η Όπερα κατά 20ο αιώνα

Διδακτική Ενότητα 1: Η Όπερα κατά το Πρώτο Ήμισυ του 20ού αιώνα: Η Χειραφέτηση της Ατονικής Όπερας με τον Schoenberg, ο Δωδεκαθογγισμός και οι Νέες Τάσεις στην Όπερα μέχρι τα μέσα του 20ού Αιώνα

Διδακτική Ενότητα 2: Η Όπερα από τα Μέσα του 20ού αιώνα και μετά σε Ευρώπη και Αμερική